

Polityka otwartego dostępu na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu

Kierując się zasadami transparentności i pragnąc zapewnić wszystkim otwarty i nieograniczony dostęp do wiedzy, a także uwzględniając korzyści, jakie płyną z szerokiej współpracy i wymiany wiedzy, wprowadza się na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu, zwanym dalej „UPP”, niniejszą Politykę w odniesieniu do publikacji naukowych (zwanymi dalej „publikacjami”) i danych badawczych.

§ 1

Na potrzeby niniejszej Polityki przyjmuje się następujące definicje pojęć:

- 1) „złota droga” – wydawanie publikacji w otwartych czasopismach i książkach naukowych;
- 2) „zielona droga”- deponowanie publikacji w repozytorium;
- 3) „dane badawcze”- dane zebrane lub wytworzone jako materiał do analizy w ramach badań naukowych prowadzonych na UPP;
- 4) „repozytorium”- narzędzie informatyczne służące do deponowania, przechowywania i udostępniania w Internecie dorobku naukowego lub określonych dziedzin nauki. Repozytoria mogą służyć do deponowania zarówno publikacji, jak i wyników badań naukowych.

§ 2

1. Niniejsza Polityka nie narusza praw i obowiązków wynikających z Regulaminu zarządzania prawami autorskimi, prawami pokrewnymi, prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych na UPP, w szczególności zobowiązania twórców do rozpowszechniania utworów naukowych w sposób, który nie doprowadzi do pozbawienia ochrony prawnej innych rezultatów twórczych (tj. np. możliwości uzyskania patentu na wynalazek opisany w utworze).
2. Niniejsza Polityka obowiązuje pracowników, doktorantów i studentów UPP, a także inne osoby, z którymi UPP zawarł umowę przewidującą jej zastosowanie. Politykę stosuje się w szczególności do utworów powstałych w wyniku finansowania ze środków publicznych, w których afiliacji podano UPP.

§ 3

1. Autorzy dążą do zapewnienia otwartego dostępu do publikacji poprzez publiczne udostępnienie oraz możliwość nieodpłatnego i nieograniczonego technicznie korzystania z nich wraz z udzieleniem wolnej licencji *Creative Commons* realizując zasadę równoległych dróg:
 - a) publikowanie w recenzowanych, otwartych czasopismach i książkach naukowych (złota droga)
lub
 - b) zdeponowanie elektronicznej postaci ostatecznej wersji publikacji, ewentualnie wersji autorskiej lub wersji dopuszczonej przez politykę wydawcy (zielona droga) i deponowanie ich w repozytorium UPP, nie później niż w terminie 6 miesięcy (12 miesięcy w przypadku utworów z obszaru nauk społecznych i humanistycznych) licząc od daty wydania publikacji.
2. Publiczne udostępnianie, o którym mowa w § 3 ust. 1, zapewnia się w możliwie najszybszym terminie od przyjęcia utworu do publikacji.
3. Autorzy publikacji powinni uzgodnić realizację zobowiązania wskazanego w § 3 ust. 1:
 - a) z wydawcami oraz innymi użytkownikami publikacji (np. organizatorami konferencji naukowych), w tym udzielenie licencji niewyłączonych do publikacji, które nie zawierają

postanowień ograniczających lub wyłączających możliwość wykonania zobowiązania wskazanego w § 3 ust.1,

- b) ze współtwórcami publikacji - z pierwszym lub korespondencyjnym autorem (w przypadku utworów współautorskich), jak również z twórcami oryginałów (w przypadku utworów stanowiących opracowanie, np. tłumaczenie już istniejących publikacji).
4. W przypadku, gdy wykonanie zobowiązania wskazanego w § 3 ust.1 nie jest możliwe, zobowiązanie to uważa się jednak za wykonane, jeśli autor publikacji poczyni i udokumentuje swoje starania do otwartego udostępniania publikacji.
5. Zaleca się objęcie otwartym dostępem w szczególności następujących publikacji:
 - a) w czasopiśmie naukowych,
 - b) w recenzowanych materiałach z konferencji,
 - c) monografii naukowych oraz rozdziałów w monografiach naukowych,
 - d) prac dyplomowych (licencjackich, inżynierskich i magisterskich) oraz rozpraw doktorskich.

§ 4

1. Niniejsza Polityka obejmuje udostępnianie danych badawczych powstałych w wyniku finansowania publicznego w celu podnoszenia jakości danych naukowych, ograniczenia powielania badań, przyspieszenia postępu naukowego, wspierania innowacyjności przedsiębiorstw, walki z nadużyciami w dziedzinie nauki oraz umożliwienia ponownego wykorzystania danych.
2. Wyniki badań naukowych powinny być gromadzone i deponowane w sposób umożliwiający ich łatwą identyfikację, ocenę oraz długotrwałe przechowywanie (z kopią zapasową) z możliwością ich dogodnego wykorzystania i udostępniania.
3. Kierownik katedry/dyrektor instytutu (lub wyznaczona przez niego osoba) jest odpowiedzialny za zarządzanie danymi i wybór odpowiednich metod gromadzenia, sposób zapewniający stosowanie unikalnego i trwałego identyfikatora oraz narzędzi umożliwiających dostęp do danych i korzystanie z danych.
4. Zarządzanie danymi powinno uwzględnić kwestie związane z ochroną danych osobowych, tajemnicą przedsiębiorstwa, bezpieczeństwem narodowym oraz prawami własności intelektualnej, prawem autorskim i prawami pokrewnymi, przepisami dotyczącymi baz danych oraz praw własności przemysłowej.
5. Zaleca się jednostkom uczelnianym i indywidualnym badaczom udostępnianie danych badawczych z uwzględnieniem rozwiązań oraz światowych trendów i dobrych praktyk w zakresie otwartego udostępniania danych badawczych, w szczególności zasad zarządzania informacją zgodnie z *data management plan - Guidelines on Open Access to Scientific Publications and Research Data in Horizon 2020*.
6. Do publikacji można wykorzystywać tylko takie dane badawcze lub tylko tak opracowane, które nie spowodują naruszenia tajemnic ani interesów związanych z komercjalizacją.
7. Stosowanie wyłączeń od zasady powszechnego dostępu powinno wynikać z istnienia obiektywnych i uzasadnionych przesłanek.

§ 5

1. Pełnomocnika do spraw otwartego dostępu na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu powołuje Rektor.
2. Do zadań Pełnomocnika, o którym mowa w ust. 1, należy:
 - a) koordynacja prac związanych z tworzeniem, utrzymaniem i rozwojem infrastruktury otwartego dostępu na UPP,
 - b) informowanie o niniejszej Polityce oraz organizacja szkoleń w zakresie najlepszych praktyk,
 - c) monitorowanie realizacji niniejszej Polityki,
 - d) publikowanie raportu z realizacji niniejszej Polityki za poprzedni rok, nie później niż do końca pierwszego kwartału roku następnego.

§ 6

1. Bezpośredni przełożony zobowiązany jest do zapoznania nowozatrudnionego pracownika z niniejszą Polityką obowiązującą na UPP.
2. Zasady określone w niniejszej Polityce dotyczą publikacji i danych badawczych powstałych po jej wejściu w życie.